

Organizacje współtworzące Stronę Samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego zwróciły się do Marszałkini Sejmu Elżbiety Witek w sprawie proponowanych zmian w Prawie oświatowym. Ze względu na to, że edukacja publiczna jest zadaniem własnym JST, strona samorządowa wniosła o skierowanie rządowego projektu ustawy do I czytania także w Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Poza wnioskiem o skierowanie rządowego projektu ustawy do I czytania w wyżej wymienionych Komisjach, strona samorządowa KWRiST postuluje również o dochowanie terminu 14 dni od otrzymania na przedstawienie opinii o projekcie ustawy a także o przeprowadzenie na temat projektu ustawy wysłuchania publicznego.

Art. 170 konstytucji określa zakres nadzoru nad JST oraz organy uprawnione do jego sprawowania. Tymczasem projekt ustawy Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, niezgodnie z konstytucją, przyznaje kuratorom oświaty uprawnienia ingerencji w merytoryczne rozstrzygnięcia organów JST, zobowiązanych do prowadzenia szkół publicznych (obsada dyrektorów szkół, organizacja sieci szkół). Jak podkreślają przedstawiciele strony samorządowej, to właśnie te organy ponoszą pełną odpowiedzialność za nałożone na nie obowiązki ustawowe i mają prawo do samodzielnego podejmowania decyzji w tych sprawach (art. 16, art. 165 ust. 2 i art. 166 ust. 1 Konstytucji), w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

W piśmie przesłanym do Elżbiety Witek podkreślono także, że projekt poprzez zmiany w składzie komisji konkursowej, praktycznie pozbawia organ prowadzący wpływu na obsadę stanowiska dyrektora szkoły prowadzonej przez ten organ. Projekt narzuca także organowi prowadzącemu obowiązek zwolnienia dyrektora, który nie wykonał „zaleceń” nadzoru pedagogicznego. W ocenie sygnatariuszy, jest to niezgodne z zasadami działania państwa prawa.

Przedstawiciele strony samorządowej wskazali również, że „poprzez zmianę w art. 89 Prawa oświatowego, przynosi niezgodną z Konstytucją ingerencję organu nadzoru pedagogicznego w organizację sieci szkół. Dotychczasowe brzmienie tych przepisów jasno określało, jakie kryteria samorząd powinien wziąć pod uwagę, podejmując decyzję np. o likwidacji szkoły. Spory często trafiały do sądów, które przyznawały rację gminom i powiatom, ponoszącym pełną odpowiedzialność społeczną i finansową za funkcjonowanie szkół publicznych. Nowe zapisy są ogólnikowe, umożliwiając pełną uznaniowość i dowolną interpretację organowi, który nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki swoich decyzji”.

Zmiany zaproponowane w projekcie ustawy powodują, że edukacja publiczna przestaje być zadaniem własnym gmin, powiatów i województw, które są zobowiązane realizować je zgodnie z wolą mieszkańców, w tym zwłaszcza rodziców i nauczycieli. Przy okazji podkreślono również, że samorządy w coraz większym stopniu ze środków własnych pokrywają różnicę między kwotą przekazywanej JST części oświatowej subwencji ogólnej a wydatkami bieżącymi na edukację. Owa luka pogłębia się z roku na rok.

W związku z powyższym, strona samorządowa KWRiST nie wyraża zgody na pozbawienie jednostek samorządu terytorialnego wpływu na funkcjonowanie szkół i organizację ich sieci.